

רְשׁוֹת אַחַת לְכָלִים שִׁשְׁבְּתוֹ לְתוֹכָן בכניסת שבת, ומותר להוציאם מזה לזה, **וְלֹא לְכָלִים שִׁשְׁבְּתוֹ בְּתוֹךְ הַבַּיִת** והביאן לחצר על ידי שעירבו בני החצר, אסור להוציאן מחצר זו לחצר אחרת אם לא עירבו שתי החצרות יחד⁷⁹:

משנה ב

גַּג גְּדוֹל הַסְּמוּךְ לְקֶטֶן - לגג קטן, ואין מחיצה המפרדת ביניהם, באופן שהגדול עודף על הקטן מכאן ומכאן⁸⁰, והגגות שייכים לבעלים שונים, שלא עירבו יחד עירובי חצרות, **הַגְּדוֹל מְתָר** להעלות כלים מהבית לגג, ואין הגג הקטן אוסר עליו, **וְהַקֶּטֶן אָסוּר** להעלות כלים מהבית לגג, מפני שהגג הקטן כולו פרוץ לגדול, והוא אוסר עליו את הטלטול בתוכו⁸¹.

וכן הדין **בְּחֹצֵר גְּדוֹלָה שֶׁנִּפְרְצָה לְקֶטְנָה** שנפל הכותל שביניהן, ונמצא שלחצר הקטנה נשארו רק שלוש מחיצות, ולחצר הגדולה יש עוד גיפופים משני צידי הפירצה, **הַגְּדוֹלָה מְתָרָת** - בני החצר הגדולה מותרים בטלטול הכלים מבתיהם לחצר אם עירבו, ואין החצר הקטנה אוסרת עליהם, **וְהַקֶּטְנָה אָסוּרָה**

מכאן ומכאן הוי הך פירצה כפתח: **והקטנה אסורה**. שהרי נפרצה במלואה. ודוקא כשנפרצה קודם השבת אבל אם נפרצה בשבת אפילו הקטנה מותרת, שכיון שהותרה למקצת שבת קודם שנפרצה

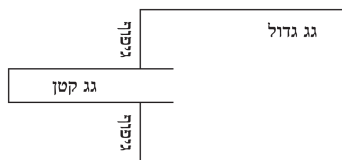
ר' עובדיה מברטנורא

רשות אחת הן ומטלטלין מזה לזה בלא עירוב ואפילו היו הגגות גבוהות יותר מעשרה או נמוכות יותר מעשרה, דלית ליה לר"ש עירובי חצירות אלא משום כלי הבית: לכלים ששבתו בתוכן. כלים ששבתו באחת מהן, מוציאים אותן מזה לזה: אבל לא לכלים ששבתו בתוך הבית. והביאן לחצר ע"י שעירבו בני החצר, אסור להוציאן מחצר זו לחצר אחרת אם לא עירבו שתי החצרות יחד. והלכה כר"ש: **ב הגדול מותר**. להוציא לו כלי בית שלמטה, ואין בני הקטן אוסרין עליו. דלגבי גדול הך פירצה פתחא היא ושרי באותן גפופים העודפים מעט מכאן ומעט מכאן, כמעקה שסביב הגגות וחישיבא סתימה. וכגון שאין הפירצה יותר מעשר. אבל קטן אסור להוציא לו כלי הבית דבני גדול אסרי עליה שהרי נפרץ לו במלואו: הגדולה מותרת. כשביל הגפופין שנשארו לה

ביאורים והרחבות

79. גרסינן בגמרא (צא, א): אמר **רב**: הלכה כרבי שמעון, והוא שלא עירבו (בני החצר כל אחד לעצמם), אבל (אם) עירבו (בני החצר לעצמם אבל לא עירבו שתי חצרות יחד) לא (כלומר, אין לטלטל אפילו כלים ששבתו בחצר לחצר אחרת, משום) דגזרינן דילמא אתי לאפוקי מאני דבתים (כלים מהבתים) לחצר. **ושמואל** אמר: בין עירבו בין שלא עירבו (מותר לדעת רבי שמעון לטלטל כלים ששבתו בחצר לחצר אחרת ולגג ולקרפף).

80.

81. אך הגג הגדול, אין הפתח שבין הגגות נחשב כפירצה אלא כפתח לגג הקטן, שהרי יש

ר' עובדיה מברטנורא
הותרה לכולה שבת: חצר
שנפרצה לרה"ר. שנפל הכותל
הפונה לרה"ר במלואו או ביותר
מעשר: חייב. דכרה"ר היא:
פטור. אבל אסור, דלאו רה"ר
היא אלא כרמלית. והל'
כחכמים: ג משתי רוחותיה.
מרוח אחת שתופסת שתי
רוחותיה, כגון שנפרצה בקרן
זוית, אפילו אין בפרצה י' אמות
הכא בקרן זוית לא חשיב
כפתח, דפתחא בקרן זוית לא
עבדי אינשי. ופרצה ביותר מי'
אפי' מרוח אחת אוסרת: וכן
בית שנפרץ מב' רוחותיו.
שנפרץ בקרן זוית ונפל קצת
מכותל זה וקצת מכותל זה ואין
התקרה פרושה ומתוחה על
מקום הפרצה, אבל אם התקרה
פרושה על מקום הפרצה אין
הפרצה אוסרת בבית דאמרינן
פי תקרה יורד וסותם: מותרין
לאותה שבת. הואיל והותר
מקצתו: לעתיד לבא. לשבת
הבאה: רבי יוסי אומר אם
מותרין כו'. כלומר כשם
שאסורין לעתיד לבא כך
אסורין לאותה שבת. והלכה
כר' יוסי, ולא אמרינן הותרה
מקצת שבת הותרה כולה אלא
לענין עירוב, שדבר שהותר ע"י
עירוב למקצת שבת, ונולד
באותה שבת דבר שהיה ראוי
שעל ידו יתבטל העירוב, אין

- בני הקטנה אסורים להוציא מבתיהם לחצר, שהרי
חצרם נפרצה במלואה לגדולה, וכן אינם אוסרים על
הגדולה **מִפְּנֵי שְׁהִיא** - הפירצה נחשבת **כְּפִתְחָהּ**
שֶׁל גְּדוּלָּהּ הואיל ונשארו לה מחיצות עודפות מכאן
ומכאן, ומדובר שאינה יתירה על עשר אמות⁸².
חָצֵר שֶׁנִּפְרְצָה לְרִשּׁוֹת הָרִבִּים - שנפל הכותל
הפונה לרשות הרבים, או שנפרץ יותר מעשר אמות,
הַמְּכַנִּים מִתּוֹכָהּ לְרִשּׁוֹת הַיְחִיד, או המוציא
מִרִשּׁוֹת הַיְחִיד לְתוֹכָהּ - חָיֵב משום מלאכת
הוצאה מרשות לרשות, **דְּבָרֵי רַבִּי אֱלִיעֶזֶר** שֶׁלְדַעְתּוֹ
חצר זו דינה כרשות הרבים. **וְחַכְמֵי אֲוִמְרִים:**
המוציא **מִתּוֹכָהּ לְרִשּׁוֹת הָרִבִּים, או** המכניס
מִרִשּׁוֹת הָרִבִּים לְתוֹכָהּ - פְּטוּר אבל אסור,
מִפְּנֵי שְׁהִיא נחשבת **כְּפִתְחָהּ** ולא כרשות
הרבים:

משנה ג

חָצֵר שֶׁנִּפְרְצָה בשבת **לְרִשּׁוֹת הָרִבִּים מִשְׁתֵּי**
רוּחוֹתֶיהָ - לא שנפרצה בשתי רוחותיה זו כנגד זו,
אלא שנפרצה בקרן זוית, מקצתה ברוח זו ומקצתה
ברוח זו, **וְכֵן בֵּית שֶׁנִּפְרָץ** בשבת **מִשְׁתֵּי רוּחוֹתָיו**
בקרן זוית, **וְכֵן מְבֹוֹ שֶׁנִּמְטְלוּ קוּרוֹתָיו או** לְחִיּוֹ
בשבת, כל אלו **מְתָרִין** בטלטול **בְּאוֹתָהּ שֶׁבֶת,**
שהואיל והותרה למקצת השבת הותרה לכל השבת,
וְאֲסוּרִין לְעֵתִיד לְבֹא - לשבתות הבאות, **דְּבָרֵי**
רַבִּי יְהוֹדָה.
רַבִּי יוֹסִי אֹמֵר: **אִם מְתָרִין לְאוֹתָהּ שֶׁבֶת,**
מְתָרִין לְעֵתִיד לְבֹא, וְאִם אֲסוּרִין לְעֵתִיד

ביאורים והרחבות

לו בצד הפתוח לקטן גיפופים (מחיצות עודפות) מכאן ומכאן במעקה, (ומדובר שאין הפירצה יותר מעשר אמות).

82. בגמרא (צב, א) שואלין: מדוע התנא כפל דין של גג גדול הסמוך לקטן וכן בחצר, הרי הכל דין אחד? והשיבו: לרב, שסובר אין דין "גוד אסיק" אלא במחיצות ניכרות, קתני גג דומיא חצר, מה חצר מנכרא מחיצתא - אף גג נמי מנכרא מחיצתא (אבל אם אין לו מחיצות הניכרות

ר' עובדיה מברטנורא

העירוב בטל, שכיון שהותרה מקצת שבת הותרה כולה. אבל מקום שהיו בו מחיצות קודם השבת ונפרצו מחיצותיו בשבת לא אמרינן ביה הואיל והותרה מקצת שבת הותרה כולה: ד על גבי שני בתים. והם בב' צדי רה"ר: מטלטלין. תחת העליה, דפי תקרה מכאן ומכאן יורד וסותם: וכן גשרים המפולשים. ויש להם מחיצות מלמטה בשני הצדדים: מערבין למבוי המפולש. הואיל ואיכא ב' מחיצות, דקסבר מבוי שיש לו שתי מחיצות מדאורייתא הוי רה"ר. ואין הלכה כר' יהודה: א המוצא תפילין. בשדה ממקום שאינן משתמרים: זוג זוג. אחד בראש ואחד בזרוע כדרך שלובש בחול והיינו זוג, וחוזר תמיד ומכניס זוג זוג עד שיכניס את כולו. קסבר שבת זמן תפילין הוא אלא שחכמים גזרו עליהן גזירה שמא תפסק רצועה ויביאם בידו, ואם ילבש יותר מזוג איכא בל תוסיף ואתי איסור בל תוסיף ומשוי להו עליה כמשאוי, ורבן גמליאל סבר שבת לאו זמן תפילין הוא, והיינו טעמא דשרו ליה רבנן בהצלה משום דתכשיט הוא, הילכך מכניסן שני זוגות שני

לְבוֹא, אֲסוּרִין לְאוֹתָהּ שֶׁבֶת - ומכיון שהם אסורין לעתיד לבא, אסורין גם לאותה שבת:

משנה ד

הַבּוֹנֵה עֲלֶיהָ - קומה שנייה **עַל גְּבֵי שְׁנֵי בָתִּים** העומדים בשני צידי רשות הרבים, **וְכֵן גְּשָׁרִים הַמְּפֹלְשִׁים** - שעוברים תחתיהם, ויש להם מחיצות משני הצדדים - **מְטַלְטְלִין תַּחְתֵּיהֶן בְּשֶׁבֶת** כדין רשות היחיד, ואף על פי שאין לו אלא שתי מחיצות, אנו אומרים: "פי תקרה יורד וסותם" מכאן ומכאן, וכאילו סתום מפל הצדדים, **דְּבַרֵי רַבִּי יְהוּדָה. וְהַכְּמִים אוֹסְרִין** כיון שהם מפולשים, לא אומרים "פי תקרה יורד וסותם".

וְעוֹד אָמַר רַבִּי יְהוּדָה: מְעַרְבִין שיתוף מבואות **לְמַבּוֹי הַמְּפֹלְשׁ** הפתוח משני צידי לרשות הרבים, ויש לו לחי או קורה מכאן ומכאן, ואף על פי שאין לו תקרה ואי אפשר לומר בו "פי תקרה יורד וסותם", לדעתו כיון שיש לו שתי מחיצות דינו מן התורה כרשות היחיד ומטלטלים בכולו, **וְהַכְּמִים אוֹסְרִין** לערב למבוי המפולש, אלא אם כן עשה באחד מצדדיו צורת הפתח ועל ידי כך נעשה כאילו יש בו שלש מחיצות, וכששם ברוחו הרביעית לחי או קורה מותר לטלטל בו:

פרק עשירי

לטלול דברים שבקדושה בשבת

משנה א

הַמוּצֵא תְּפִלִּין בשבת ברשות הרבים, ויש חשש שמא יתקלקלו או יתבזו, **מְכַנְיִסֵן** למקום שמור **זוּג זוּג** - שמניח תפילין בזרועו ותפילין בראשו כדרך הנחתן בחול,

ביאורים והרחבות

- אסור לטלטל גם בגדול. ולשמואל, הסובר שאומרים "גוד אסיק" גם במחיצות שאינן ניכרות, גג דומיא דחצר, מה חצר דקא דרסי לה רבים (שהרבה עוברים במקום הפריצה שבין הקטנה לגדולה), אף גג נמי דקא דרסי ליה רבים (ומטעם זה הקטן אסור, אבל אם לא דרסי ליה רבים - אף הקטן מותר, דאמרינן "גוד אסיק").